

Apistogramma borellii (sárga törpesügér)

Írta: törpös

2010 július 25., vasárnap 12:42 - Utoljára frissítve 2015 május 18., hétfő 16:18

Apistogramma borellii (Regan, 1906)

Az olasz Viaggio del Alfredo Borelli, a torinói egyetemhez tartozó Bollettino Múzeum Arachnologus (pókász) tanára 1894-ben elindult Dél-Amerikába rovarokat és pókokat gyűjteni. Az utazásból végül is tíz év lett, és ez idő alatt eljutott az Észak Paraguayba átnyúló Pantanal mocsárvidékre is. A mocsárt átszelő Rio Paraguay folyórendszerben 'belebotlott egy, addig ismeretlen kis törpesügér fajba. A talált halakból négy példányt, melyek testmérete 25 és 55 milliméter volt, elküldte Charles Tate Regan-nak a Brit Természettudományi Múzeum akkori igazgatójának. Csakhogy, Alfredo Borelli elfelejtett pontos helymeghatározást végezni, ezért Regan kénytelen volt kiegészítő anyagot gyűjteni, ezért az új *Apistogramma* faj törzsalakját egy, a brazil Mato Grosso államban fekvő Carandasinho település mellett található kolóniához kötötte, melynek neve "Colonia Risso" (Pantanal), az ichthyológiai kódszámuk: hím, ZFMK17780 - nőstény, ZFMK 17786. A Rio Paraguay folyórendszerben található még a *borellii*

-hez nagyon hasonló két kisebb

Apistogramma

népesség, amelyek kis részben már eltérőek a törzsalaktól (típuspéldányoktól), például az alacsonyabb hátúszójú

Apistogramma

cf.

borellii

"Blue" és

Apistogramma

cf.

borellii

"Yellow".

Apistogramma borellii (sárga törpesügér)

Írta: törpös

2010 július 25., vasárnap 12:42 - Utoljára frissítve 2015 május 18., hétfő 16:18

A *borellii* besorolása az Apistogrammák közé máig nem megoldott (Incertae sedis = vitatott pozíció). A Steindachneri - vonal *trifasciata* aljellegsorába (species-alcomplex) történt besorolása nem volt indokolt (Mayland & Bork, 1997), és ugyan ez a probléma a 2006-os besorolásuknál is a Regani - vonal *guttata* aljellegsorába (Römer, 2006). Rokonsági kapcsolatai más nemzetség képviselőivel sem világos, például

Apistogrammoides

. Alapjában az a probléma, hogy kevesebb kromoszóma szelvénnel rendelkezik, mint általában a

Geophagus

fajok.

Szinonima nevek: *Heterogramma borellii* Regan, 1906, *Heterogramma ritense* Haseman, 1911, *Heterogramma rondoni* Miranda

& Ribeiro, 1918,

Apistogramma reitzigi

Mitsch, 1938. Az

A. borellii

széles körben elterjedt faj, megtalálhatóak Észak Argentínában a La Plata, Rio Parana és a Rio Santa Rita vízrendszerében, valamint Paraguayban a teljes Rio Paraguay folyórendszerben, így a Pantanal mocsárvidéken is (Brazília, Paraguay és Bolívia). Sokféle víztípusokban megtalálhatóak, kisebb erdei patakokban, tavakban, a nagy folyók sekély lagúnáiban. A különböző élőhelyek vizének összkeménysége igen változó, ez 0 és 15 dH között ingadozik, kémhatásuk átlagosan 6.5-7 pH. Különösen figyelemre méltó az a széles hőmérsékleti tartomány, amelyet ezek a kis törpesügérek elviselnek, például a Pantanal mocsár téli átlaghőmérséklete csak 12 C.-fok (Staeck, 1995). Itt fontos megjegyezni, hogy a Pantanal mocsárban az

Apistogramma borellii (sárga törpesügér)

Írta: törpös

2010 július 25., vasárnap 12:42 - Utoljára frissítve 2015 május 18., hétfő 16:18

Apistogramma borellii

mellett még két másik törpesügérfaj is él, az

Apistogramma commbrae

és az

Apistogramma trifasciata

. A

borellii

hímekre jellemző az igen magas hátúszó, farokúszójuk lekerekített. A kifejlesztett hímek teste metáلكék színű, maga a fejrész vagy a test elülső része citromsárga vagy agyagszínű, egyes színváltozatoknál arany színű. Egyes példányoknál a kopolyúfedőt intenzív vörös, fehér, világoskék vagy rózsaszínű rajzolatok vagy foltok díszítik. A hímek nagyobbak a nőstényeknél, átlagos méretük 6 cm, a nőstények 4 cm nagyságúak.

Az idősebb *borellii* hímeknek van egy igen érdekes tulajdonsága, ahogy öregszenek úgy jelenik meg a fejten egy növekvő kis púp.

Vadon élő ismertebb színváltozatok: "Arica/Pantanal", "Royal Blue", "Paraguay", "Yellow-Head", "Red-Head". Régebben az egyik földrajzi változatát, melynek egész testrésze metáلكék, hol alfajként (Schmettkamp, 1982), vagy egy még le nem írt *Apistogramma* fajként írták le (*A. sp.* "Opal"). Azonban ezek a feltételezések ténybeli tévedést tartalmaztak. Valójában az

A. sp. "Opal" egy következetes kiválasztású beltenyésztett akváriumi változat, amely meglepően stabil genetikai állománnyal rendelkezik. Ezt a változatot a kelet Német akvaristák tenyésztették ki a hatvanas években (D. D. R.

borellii

). Akit ez a téma részletesen érdekel, az mélyreható információkat találhat az

A.

borellii

"OPAL"-ról a régi kelet Német akváriumi szakirodalomban, különösen Kuenzer 1958-as, 1962-es, és 1966-os írásaiban.

Akvárium

Az első európai importja valószínűleg az 1936-os évben volt Hamburgban (H. Rose). A *borellii* évtizedek óta a legnépszerűbb akváiumi halak közé tartozik. Különösen békés és nyugodt természetű

Apistogramma

faj, érzéketlen a lassú vízkémiai változásokra, valamint az alacsony hőmérsékletre. Az is figyelemre méltó, hogy ellentétben sok más törpe bölcsőszájú fajjal, szinte minden felkínált élelmiszert elfogad, és rá lehet szoktatni a száraz lemezes tápokra. Jól tarthatóak kis akváriumokban (40 L.), feltéve, ha a kis akváriumban vannak vízínövények, kövek és adott a sok búzási lehetőség (rejtőzködő életmód). A kis akváriumokban is könnyedén szaporodnak és nevelnek utódokat, habár ez a tulajdonság a D.D.R.

borellii

-ről már nem mondható el. A

borellii

hímek és nőstények között is határozott különbségek mutatkoznak, úgymint formájukban és színezettségükben eltérőek. Iváskor a *borellii* nőstények besárgulnak, ikrákat bármilyen víz alatti tárgy aljára, vagy akár a vízínövények leveleinek fonákjára ragasztják. A kis hallárvák a víz hőmérsékletétől függően három nap múlva kelnek ki, majd újabb négy nap elteltével elúsznak. A kishalakat csak élő eleséggel lehet felnevelni, például

Artemia

naupliussal. Az

Apistogramma borellii (sárga törpesügér)

Írta: törpös

2010 július 25., vasárnap 12:42 - Utoljára frissítve 2015 május 18., hétfő 16:18

Apistogramma borellii

a biológiai kutatások egyik kedvelt halfaja. Többek között ennél a törpe bölcsőszájú halnál is megfigyelték, hogy már a picike

borellii

ivadékok egyértelműen felismerik szüleiket és fordítva, a nőstények egyértelműen kiszedegették a saját ivadékaikat egy vegyes társaságból (Erről bővebben lehet olvasni az Akvárium magazin 1995. IV. évfolyam 1-2. számában).

Fotó: *Apistogramma borellii* "Yellow-Head" Rain

Hivatkozások

Globális fájl használat: Fotó [Apistogramma cf. borellii "Yellow"](#)
[Gran Chaco Nemzeti Park](#) és a [Ramsari egyezmény](#)

[Dr. Alfredo Borelli utazása: Argentína és Paraguay \(1894 -1904\)](#)

(törpös)